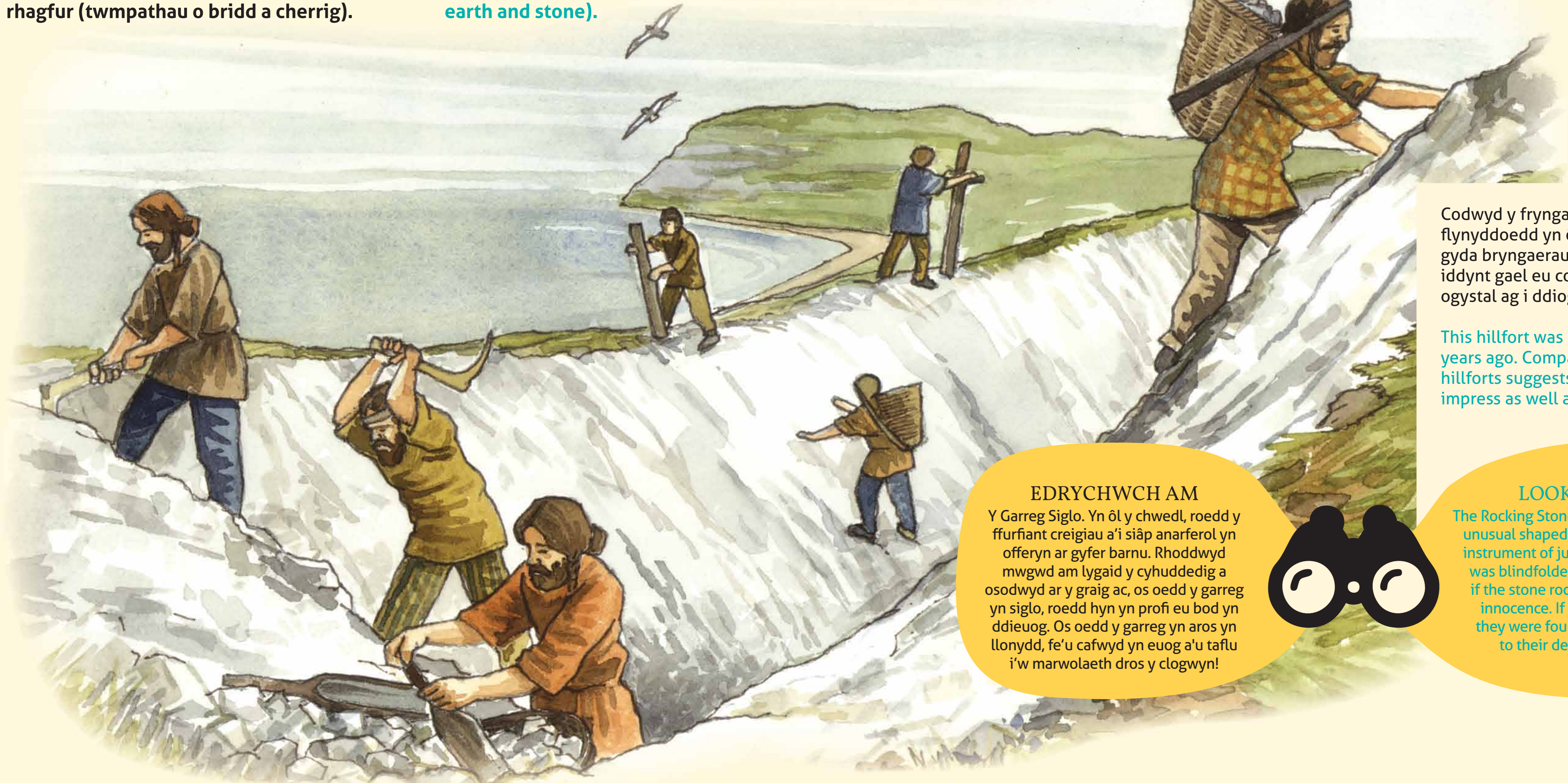

Ar ben y bryn

Rydych rŵan yn sefyll mewn bryngaer o'r Oes Haearn. O'ch amgylch mae olion dros 60 o dai crwn wedi'u hamgylchynu gan dri neu bedwar rhagfur (twmpathau o bridd a cherrig).

On top of the hill

You are now standing within an Iron Age hillfort. Around you are the remains of over 60 roundhouses surrounded by three or four ramparts (mounds of earth and stone).

Codwyd y fryngaer hon tua 3,000 o flynyddoedd yn ôl. Mae cymariaethau gyda bryngaerau eraill yn awgrymu iddynt gael eu codi i greu argraff yn ogystal ag i ddiogelu.

This hillfort was built around 3,000 years ago. Comparison with other hillforts suggests that they were built to impress as well as provide protection.

EDRYCHWCH AM

Y Garreg Siglo. Yn ôl y chwedl, roedd y ffurfiant creigiau a'i siâp anarferol yn offeryn ar gyfer barnu. Rhoddwyd mwgwd am lygaid y cyhuddedig a osodwyd ar y graig ac, os oedd y garreg yn siglo, roedd hyn yn profi eu bod yn ddiuog. Os oedd y garreg yn aros yn llonydd, fe'u cafwyd yn euog a'u taflu i'w marwolaeth dros y clogwyn!

LOOK OUT FOR

The Rocking Stone. Legend has it that this unusual shaped rock formation was an instrument of judgement. The accused was blindfolded and put on the rock, if the stone rocked, this proved their innocence. If the rock stayed still, they were found guilty and thrown to their death over the cliff!